

З народного напившись джерела

(З досвіду використання елементів етнопедагогіки у роботі класного керівника)



Розкрито роль знань про історію, культуру народу у формуванні національної гордості учнів, форми роботи класного керівника з учнями щодо використання елементів народної педагогіки. Наведено приклади позаурочних заходів.

Ключові слова: українська етнопедагогіка, навчально-виховний процес, духовне відродження, знання, основа, матеріал, патріотизм, історія, духовне багатство, культура, народ.

Nataliia Yezeraska. Getting Drunk from Folk Spring.

The article reveals the role of knowledge about the history and culture of the people in the formation of students' national pride and the forms of teacher's work with students using elements of folk pedagogy. Examples of extracurricular activities are given.

Keywords: Ukrainian ethnopedagogy, educational process, spiritual renaissance, knowledge, basis, material, patriotism, history, spiritual wealth, culture, people.

У час, коли відбувається духовне відродження України, велика роль належить формуванню духовно багатого молодого покоління. Забезпечити формування творчої особистості покликана національна система освіти, яка ґрунтується на народності. Основою національного формування сучасної людини-громадянина є українська етнопедагогіка – система народних знань і вмій у справі навчання й виховання підростаючих поколінь, знання про свій народ, особливості його трудової діяльності, національний характер, психологію, родовід.

Завдання педагогів – прищепити дітям любов до духовних оберегів пам'яті, формувати в них національну самосвідомість, долучити до вічних скарбів народної творчості, виховувати бажання знати традиції і звичаї свого народу, наповнити весь навчально-виховний процес змістом, який відображав би українську національну ідею. Адже виховати в молоді любов до рідного краю, почуття національної гордості не можна без знання державних святинь, історичних традицій, звичаїв нашого народу.

Одним із пріоритетних напрямків роботи класного керівника з учнями є використання можливостей етнопедагогіки у навчально-виховному процесі, тобто пошуково-дослідницька, краєзнавча, проєктна діяльність, мета яких – прищеплення шанобливого ставлення до історії, культури рідного народу.

Це поглиблює зміст навчання й виховання, робить його творчим, активним у застосуванні різних форм роботи.

Можливість збагачуватися народним світосприйманням і світорозумінням дає вивчення народного календаря. Народний календар – це система історично обумовлених дат, подій, спостережень за навколишньою дійсністю, народних свят, які в певній послідовності відзначаються упродовж року.

Цікавою формою роботи є так звані погостини, які ми проводимо щомісяця: наприклад, «У гості до грудня», «У гостях у березня» і т. д. Під час таких заходів мова йде про історію виникнення назви місяця, про свята, які випадають на цей період, прикмети, народні звичаї, обряди.

Підготовка до цих погостин спонукає збирати багатий краєзнавчий матеріал – пісні, колядки, щедрівки, звичаї, обряди. Потім під час заходу «Прийдуть до тебе три празники в гості» учні з радістю виконують їх.

Сприяють вивченню народного календаря й вечорниці. Люблять учні бувати на «Калиті в Андрія», на святі Колодія, проводити зустріч весни, свято осені. Долучають дітей до скарбів усної народної творчості, розвивають інтерес до пізнання духовних надбань нашого народу конкурси «Народ скаже як зав'яже», «Скарби рідного краю», конкурси пісень – стрілецьких, козацьких, сучасних патріотичних, колискових.

Методичні публікації

Духовно збагачують вихованців і години розмови «Свято душі – Великдень», «Христос воскрес – воскресне й Україна», «Мамині рушники», «Вишивка: історія й сучасність», «Мудрість людської скорботи».

Корисними є виставки «Великоднє диво: писанки, крашанки», «Оздоблення в одязі, прикраси», яким передує чимала робота, адже потрібно не лише ознайомитися з технікою виконання виробів, а навчитися виконувати їх самостійно.

Пам'ятаючи про те, що українській системі виховання притаманна єдність педагогічного та родинного впливу на дитину, у роботі класного керівника чимале місце займають заходи, які проводяться спільно з батьками: «Ой роде наш

красний», «Діди мої і прадіди мої ніколи не цурались свого роду», «Шануй батька й матір і довговічним будеш ти на землі», «Батько і мати – два сонця гарячих» тощо.

Для виховання в учнів поваги до рідних і близьких їм людей можна проводити цікаві виховні години за творами Василя Сухомлинського.

Народна педагогіка має могутню основу для формування виховання духовно багаті особистості, громадянина, патріота. Тільки вивчивши далеку і близьку історію свого народу, його культуру і побут, ми здобудемо духовне здоров'я, станемо вільними й незалежними. І це залежить від того, як ми, педагоги, виховаємо молоде покоління.

Використані джерела

1. Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах : наказ МОН України від 6 червня 2022 року № 527. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#Text>

На допомогу вчителю

УДК 378.091.12

Галіна ШЕВЧУК, Марина ГРЕБЕНЮК, Любов ГАВРИЛЮК,
методисти відділу інформаційного забезпечення освіти ВІППО

Портфоліо – досьє успіхів педагога



Подано рекомендації щодо створення портфоліо педагога. Розглянуто його види та структуру. Особливо звернуто увагу на атестаційне портфоліо вчителя.

Ключові слова: портфоліо, портфоліо вчителя, електронне портфоліо, атестаційне портфоліо, досягнення, папка.

Halyna Shevchuk, Maryna Hrebenuk, Liubov Havryliuk.
Portfolio Is a Dossier of Teacher's Successes.

Recommendations for creating a teacher's portfolio are given. Its types and structure are considered. Special attention is paid to the teacher's certification portfolio.

Keywords: portfolio, teacher's portfolio, electronic portfolio, certification portfolio, achievements, folder.

Постановка питання. Нова українська школа потребує вчителя нового формату – такого, що творчо думає, володіє сучасними методами і технологіями, прийомами психолого-педагогічної діагностики, способами самостійного конструювання педагогічного процесу, вмінням прогнозувати кінцевий результат.

Модернізація освіти змушує шукати ефективні форми оцінювання педагогічної і науково-методичної

діяльності вчителя. Однією з таких форм є портфоліо, яке набуває все більшої популярності.

Портфоліо вчителя – це спосіб фіксації та систематизації накопчених матеріалів, що демонструють рівень професіоналізму вчителя і вміння вирішувати завдання своєї професійної діяльності. Воно показує рівень підготовленості педагога й рівень активності у навчальних та позанавчальних видах діяльності.